

Skabelon til medlemsforslag

"Klimaforslag 2" – Indsendt 12. marts 2017

MP Pensions generalforsamling 25. april 2017

Deadline for medlemsforslag er 14. marts 2017.

Indkaldelsen til generalforsamlingen der sendes til alle medlemmer via e-Boks, vil alene indeholde dagsordenen for generalforsamlingen og det væsentligste indhold af forslagene

Dit forslag og begrundelsen bliver bragt uforkortet på hjemmesiden og bliver sendt med posten til alle, som melder sig til generalforsamlingen.

Hvis du ønsker det, kan du også give et resume af forslaget (maks. 400 tegn incl. mellemrum), som vil stå på en planche, mens du motiverer forslaget på generalforsamlingen. Hvis du ikke giver et resume, vil alene titlen fremgå af planchen.

Hvis du ønsker at indsende andre plancher eller teknisk støtte til brug for forelæggelsen på generalforsamlingen, skal disse indsendes til pensionskassen senest 3 dage før generalforsamlingen, jf. Forretningsorden for generalforsamlingen § 3, stk. 2.

Dit navn (Bliver trykt i indkaldelsen)		
Din fødselsdato eller dit medlemsnummer (Bliver ikke trykt i indkaldelsen)	Navn	CPR (DD-MM-ÅÅ)
	Alex Larsen	
	Andreas Brandrup Elkjær	
	Anette Wingård	
	Anne Lindegaard	
	Anne Mette Zenner Boisen	
	Anne Sørensen	
	Annegrethe Jørgensen	
	Annette Kjærulff Davidsen	
	Astrid Anna Vestergaard Knudsen	
	Bente Schmidt Nielsen	
	Bettina Clausen	
	Bjørn Pedersen	
	Bo Bendix	
	Carsten Lunde Petersen	
	Casper Christiansen	
Charlotte Mathiassen		
Dan V. Hirslund		

PENSIONS KASSEN

**Magistre
& Psykologer**

	Daniel Nayberg	
	Ditte Vesterager Christensen	
	Dorte Mee-Ra Magnussen	
	Ebbe Skovgård Brønnum	
	Ellen Birgitte Rasmussen	
	Erik Brandt	
	Erling Frederiksen	
	Esbern Friis-Hansen	
	Finn Aidt	
	Frank Jensen	
	Gitte Haslebo	
	Gunver Bennekou	
	Hanna Lundblad	
	Hanne Schilling	
	Hanne Tofte Jespersen	
	Hanne Willert	
	Hans Dorf	
	Hans Meltofte	
	Hans Peder From	
	Hans-Henrik Storskov	
	Hedinn Björnsson	
	Heidi Durhuus	
	Helene Marie Feilberg Staun	
	Henning Mørk Jørgensen	
	Henning Schroll	
	Henrik Gottlieb	
	Ida Charlotte Leisner	
	Jacob Hansen	
	Jacob Møller	
	James Avery	
	Jan Lindegaard Christensen	
	Janne Foghmar	
	Jens Wesse Josephsen	
	Jens Jensenius Böcher	
	Jens Kjerulf Petersen	
	Jens Pedersen	
	Jens Peter Christiansen	
	Jeppe Milthers	
	Johan Keller	
	Jonas Thyregod	

	Jonas Vincent	
	Julie Lassen	
	Jørgen Fenhann	
	Jørgen Kirkegaard	
	Karen Mohr Pind	
	Karen Timmermann	
	Karin Beyer	
	Kasper Michelsen	
	Kirsa Handberg	
	Kirsten Birgitte Holmen	
	Kis Mary Kapel	
	Kjeld A. Larsen	
	Knud N. Flensted	
	Lars Ahlin	
	Lars Dalby	
	Lars Josephsen	
	Lars Kjerulf Petersen	
	Laura Gilliam	
	Lena Schönwandt	
	Line Valdorff Madsen	
	Lise Fogh	
	Lise Møller Andersen	
	Lone Hygum	
	Lone Schou	
	Lotte Isager	
	Louise Amlani Rasmussen	
	Mads Kjeldgaard Oddershede	
	Maja Grønkjær	
	Maria Palmvang	
	Marian Nielsen	
	Marianne Tasca	
	Marie Dam	
	Marie Louise Holmer	
	Marie-Louise Jørgensen	
	Merete Hjorth Jensen	
	Merete Vonsbæk	
	Merete Wendler	
	Mette Bohr	
	Mette Fabricius	
	Nana Øland Frederiksen	

Nanné Solem Dahl	
Niels Bundgaard	
Niels Thomas Lehmsberg	
Nina Bisgaard	
Nina Christensen	
Norbert Wildermuth	
Ole Kjærulff Davidsen	
Ole Stage	
Ole Winther	
Oliver Adams	
Peder Agger	
Per Delphin	
Pernille B Jensen	
Pernille Elholm	
Pernille Grue	
Pernille Nielsen	
Peter Alving	
Peter Fabricius	
Peter Longsholm Jølbæk	
Peter Magnussen	
Peter Sigsgaard	
Peter Vogelius	
Peter With	
Phillip Bøgh	
Pia Lund Nielsen	
Preben M Espenhein	
Rasmus Blædel Larsen	
Rasmus Skov Larsen	
Sanne Birk Christensen	
Signe Sveegaard	
Sigrid Andersen	
Stefan Sommer	
Susanne Flydtkjær	
Susanne Hvidtved Kruse	
Susanne Lilja Buchardt	
Susanne Blegaa	
Sven Erik Halse	
Sysse Engberg	
Søren Have	
Søren Jensen	

	Søren Ortvad	
	Theo Askov	
	Thomas Meinert Larsen	
	Thomas Niebuhr	
	Thomas Phillipsen	
	Thomas Vikstrøm	
	Tim Birkebæk	
	Tina Sparre	
	Tobias D. Bindslet	
	Tom Kold	
	Tommy Olsen	
	Torben Hviid	
	Trine Thorup Andersen	
	Trine Willert	
	Troels Claus Baagland	
	Troels Holm	
	Tue Magnussen	
	Tue Winther	
	Uffe Kaels Auring	
	Ulla Hauer	
	Ursula Plesner	
	Vagn Olsen	
	Vera Søchting	
	Verner Schilling	
	Åse Christiansen	
	I alt: 162 stillere	
Forslag og begrundelse Må fylde i alt maks. 1000 tegn inkl. mellemrum. Dette bliver sendt til alle medlemmer sammen med indkaldelsen til generalforsamlingen.	Forslag: Bestyrelsen anbefales at udøve aktivt ejerskab i fossil-selskaber, med henblik på at sikre at fossilselskabernes forretningsmodeller inden udgangen af 2018 er forenelige med den indgåede klimaaftale fra Paris om sikring af maksimalt 2 graders global opvarmning. Bestyrelsen anbefales at frasælge investeringer i de fossil-selskaber, hvor det aktive ejerskab ikke resulterer i ovennævnte, således at det sikres, at pensionskassens investeringer i fossil-selskaber understøtter Paris-aftalen. Begrundelse: Global opvarmning truer menneskelig civilisation. IEA og FNs klimapanel har konkluderet at 2/3 af verdens fossile reserver ikke kan afbrændes hvis vi skal indfri målet i Paris aftalen. Disse fossile reserver vil derfor miste deres værdi. Per oktober 2016 har MP Pension 1,27 mia. kr. investeret i 40 af verdens 200 største kul, olie og gasselskaber. Det er uforeneligt med at vores pensionsinvesteringer skal sikre os en tryk	

	pensionisttilværelse og en tryk fremtid for vores medmennesker, børn og børnebørn.
<p>Her kan du give en nærmere begrundelse for dit forslag, hvis du ønsker det</p> <p>Dette kommer på pensionskassens hjemmeside og bliver sendt til alle medlemmer, som melder sig til generalforsamlingen.</p>	<p>Uddybning af forslag:</p> <p>Forslaget indebærer at MP Pension anbefales at afvikle investeringer i verdens 100 største kulselskaber og verdens største olie/gas-selskaber baseret på selskabernes totale reserver af kul, som defineret ud fra oversigten "Carbon Underground 200" som indeksleverandøren Fossil Free Indexes producerer og opdaterer årligt [1], såfremt MP Pensions aktive ejerskab overfor selskaberne inden udgangen af 2018 ikke kan sikre at selskabernes forretningsmodel er forenelig med målsætningerne med i Paris-aftalen. Men såfremt MP Pension vurderer, at udøvelse af aktivt ejerskab kan sikre at fossilselskabernes forretningsmodeller inden udgangen af 2018 er forenelige med den indgåede klimaaf tale fra Paris om sikring af maksimalt 2 graders global opvarmning, så kan aktivt ejerskab altså finde anvendelse indtil udgangen af 2018.</p> <p>Forslaget fremsættes til trods for at MP Pensions bestyrelse i foråret 2016 fremsatte følgende hensigtserklæring:</p> <p><i>"Bestyrelsen vil indrette investeringspolitikken indenfor en overordnet ramme, der sikrer, at den understøtter den indgåede globale klimaaf tale fra 2015 (Paris aftalen om maksimalt 2 graders global opvarmning og så tæt på 1,5 grader som muligt). Bestyrelsen vil sikre, at der årligt skriftligt redegøres for hidtidige erfaringer og fremtidige tiltag i forbindelse med udøvelsen af aktivt ejerskab overfor fossil-selskaber med henblik på at sikre, at disse selskabers forretningsmodel inden udgangen af 2018 er forenelig med Paris-aftalen, herunder at nå 2-graders målsætningen og så tæt på 1,5 grader som muligt. Det er således bestyrelsens opgave at sikre, at ovenstående udmøntes i praksis."</i></p> <p>Bestyrelsens hensigtserklæring har vi – i god tro – tolket således, at bestyrelsen oprigtigt ønskede at pensionskassens investeringer i fossil-selskaber til fulde skulle understøtte målsætningen med Paris-aftalen. Men bestyrelsen har så vidt vi ved ikke reelt arbejdet på at udvikle en konkret metode til at definere hvorvidt et fossil-selskabs forretningsmodel understøtter Paris-aftalen (jævnfør AnsvarligFremtids generalforsamlingsforslag nr. 1, også fremsat i 2017).</p> <p>Bestyrelsen har desuden meget klart tilkendegivet, blandt andet på dialogmødet i efteråret 2016 i København, at man ikke agter at frasælge kul-, olie- og gasselskaber hvis forretningsmodel ikke understøtter Paris-aftalen. Det mener vi er problematisk, og derfor fremsætter vi dette forslag til behandling på generalforsamlingen.</p> <p>Det aktive ejerskab i forhold til fossilselskaber tænker vi udført ud fra retningslinjerne i den guide som investorsammenslutningen Institutional Investors Group on</p>

Climate Change (IIGCC) har udarbejdet til hjælp for sine medlemmer, herunder MP Pension, for at gennemføre en dialog med kul, olie og gasselskaber [2]. Det aktive ejerskab bør blandt andet udføres ved konkret stillingtagen til relevante resolutionsforslag, der fremsættes ved olieselskabernes generalforsamling, eksempelvis et af de forslag som er fremsat ved Exxon Mobiles kommende generalforsamling i maj 2017 [3].

Vores forslag lægger op til at pensionselskabet via aktivt ejerskab overfor fossilselskaber i porteføljen får disse fossilselskaber til at afvikle deres projekter inden for udvinding af olie fra tjæresand, dybhavsboringer og udvinding i Arktis. Men såfremt en sådan dialog ikke er frugtbar inden udgangen af 2018, så bør pensionskassen afvikle sine investeringer i disse selskaber.

Kriterierne som danner baggrund for vurderingen af, hvorvidt fossilselskabernes forretningsmodel understøtter 2-graders målet, kan tage udgangspunkt i Carbon Tracker Initiative (CTI) analyser, eller alternativt MP Pensions egne kriterier, såfremt sådanne er tilvejebragt (jævnfør AnsvarligFremtids forslag nr. 1, også fremsat på MPs generalforsamling i 2017).

Det aktive ejerskab bør i princippet udføres overfor samtlige af MP Pensions investeringer i fossile selskaber, men særligt i forhold til MP Pensions 10 største aktieposter i fossil energi, herunder selskaber som Shell, AP Møller Mærsk, Occidental Petroleum, BP, Lukoil, Total, Exxon Mobil, Eni, Chevron og BASF.

De højrisikable fossiludvindingsprojekter defineres ud fra rapporter fra finanstænketanken Carbon Tracker Initiative (CTI), som definerer højrisikable olieudvindingsprojekter som projekter, der kræver en oliepris over 75-95 USD/tønde for at være lønsomme. En så høj pris vil næppe forekomme i et fremtidigt scenarie med politisk regulering der sikrer en global opvarmning på maksimalt 2 grader, eller så tæt på 1,5 grader som muligt [4]. Denne type projekter omfatter typisk udvinding af olie fra tjæresand, samt udvinding af olie fra dybhavsboringer og fra udvinding i Arktis.

Forslagets krav om afrapportering af aktivt ejerskab skal ske skriftligt som en del af den årlige CSR-rapport og gøres tilgængelig på MP Pensions hjemmeside.

Uddybning af begrundelse:

Vi fremfører 4 centrale begrundelser for det fremsatte forslag:

1: Det etiske aspekt og hensynet til kommende generationer

Den globale opvarmning accelererer, og året 2016 satte endnu engang global varmere rekord. Global opvarmning medfører

Klimaforandringer med stigende påvirkning fra eksempelvis ekstrem tørke, oversvømmelser mv. Dette vil medføre fødevaremangel og et voldsomt stigende antal klimaflygtninge, og et stigende antal voldelige konflikter. Klimaforandringer udgør således en stor global sikkerhedsmæssig trussel og truer den menneskelige civilisation. Derudover skønner WHO, at der allerede nu årligt dør 12,6 millioner mennesker af forurening, især fra afbrænding af fossile brændsler, mens "kun" 6 millioner dør af tobak [5].

Udvinning og afbrænding af fossile brændstoffer er den væsentligste årsag til denne opvarmning. Dette betyder at verden har behov for en markant og hastig omstilling fra fossil energi til vedvarende og mindre forurenende CO₂-neutrale teknologier til at producere energi, væsentligst sol-, vind- og vandkraft.

En pensionskasse bør medvirke til en tryk og stabil pensionstilværelse for dets medlemmer. Vi ønsker at videregive en verden til os selv som pensionister samt til vores børn og børnebørn, hvor der er social stabilitet og hvor livsbetingelserne ikke er blevet forringet i vor tid. Vi ønsker derfor ikke med vores pensionsopsparing at medvirke til at finansiere de virksomheder, særligt fossilselskaberne, som bidrager mest direkte til klimaforandringerne.

En række af de største virksomheder indenfor den fossile industri er decideret skruppelløse i deres forretningsmodel og udmeldinger, eksempelvis Exxon Mobil som indtil videre hårdnakket har benægtet eksistensen af "stranded assets", og som i April 2014 meldte offentligt ud, at deres olie og gas reserver ikke er i risiko for at blive "stranded", fordi de anser det for usandsynligt at verden går imod en "low carbon path" [6]. At fossil-sektoren helt generelt ignorerer denne risiko understreges således af, at der ifølge et estimat fra Carbon Tracker Initiative globalt anvendes ca. 4.400 milliarder kroner på efterforskning efter flere fossile brændsler [7], et tal som naturligtvis fluktuerer år for år.

Aktionærer i Exxon Mobil, som eksempelvis MP Pension, bidrager således til at understøtte efterforskning og udvinning af flere fossile reserver som, hvis de udnyttes, vil medføre temperaturstigninger på 3, 4 eller måske 5 grader. Ansvarlige investorer må, med andre ord, trække sig fra selskaber der således hovedløst gambler med vore penge og vor fælles fremtid for kortsigtet vinding.

2: Ønsket om stabile økonomiske afkast

En pensionskasse bør sikre gode, sikre og stabile afkast til sine medlemmer af de midler, kassen forvalter. Det indebærer bl.a. omhyggelig vurdering og afvejning af de risici, der er forbundet med pensionskassens investeringer. I den nuværende situation er det vores vurdering:

At MP Pension over de sidste par år **har haft store tab på**

investeringer i både kul-, olie- og gasselskaber set i forhold til værditilvæksten i MP Pensions øvrige investeringer. Disse tab kunne til dels være undgået, hvis man i tide havde efterlevet medlemmernes ønske og beslutning om at reducere investeringer i fossil energi.

At investeringer i **højrisikable olie-/gasprojekter** (defineret som forekomster med udvindingsomkostninger større end 75-95 USD/tønne) er investeringer som nødvendigvis vil blive tabsgivende. Det Internationale Energi Agentur har konkluderet at 2/3 af verdens fossile reserver ikke kan afbrændes, hvis vi skal holde os under 2 graders global temperaturstigning. Det betyder, at disse "ikke-brændbare fossile reserver" vil miste deres værdi. Opgjort på de forskellige brændsler skal mindst 80% kul, mindst 50% gas og mindst 33% af olien forblive i jorden.

De højrisikable udvindingsprojekter omfatter fx udvinding fra tjæresand, dybhavsboringer og udvinding i Arktis. Disse projekter er højrisikable både i en økonomisk og miljømæssig henseende. Det er derfor vigtigt for MP Pensions medlemmer, at vi får afhændet investeringerne i selskaber med sådanne projekter snarest muligt.

En nyere rapport fra 2016 viser tillige, at alene den mængde kul, olie og gas der findes i miner og felter der allerede er i operation i dag eller er planlagt er gå i operation er nok til at vi sprænger CO₂-budgettet for at indfri 2-graders målet **[8]**. Der skal altså slet ikke etableres nye olie/gasfelter eller kulminer.

Det har fra forskellige sider været fremført – også fra MP Pension (tidligere Unipension) - at et frasalg af aktiver i verdens 200 største kul-, olie-, og gasselskaber dels vil medføre et lavere afkast, og dels være ulovligt hvis det kan godtgøres at det reducerer pensionsafkastet. Vi deler ikke denne opfattelse. Når mængden af de fossile reserver er flerfold større end den mængde som ansvarligt kan udvindes og afbrændes, så er der en overhængende risiko for en CO₂-boble, som truer med at gøre investeringer i kul, olie og gas værdiløse, og vi ser derfor frasalg som en sikring mod fremtidige tab.

Med Paris-aftalen har verdenssamfundet nu indgået en bindende global klimaafteale, som hastigt vil accelerere udviklingen mod klimavenlige teknologier. I takt med at de accelererende klimaforandringer medfører stigende tab af menneskeliv og ødelæggelse af infrastruktur i stor skala, da vil udnyttelse af fossile brændsler i stigende grad blive pålagt restriktioner og afgifter, samt blive mål for aktivisme og modstand fra civilsamfundet. En række lande og regioner har sat ambitiøse målsætninger for deres reduktion af drivhusgasser. I et stigende antal byer, regioner og lande er brug af fossile brændsler nu desuden pålagt afgifter, eller indgår i en eller anden form for CO₂-kvotesystem som medfører en pris på CO₂-udledning.

El fra vedvarende energikilder er i en lang række lande allerede

i dag billigere end el fra fossile brændsler og atomkraft. Udviklingen vil altså uafvendeligt – også globalt – gå mod billigere og mere klimavenlige vedvarende energikilder som sol og vind. Og i takt med at de klimavenlige teknologier bliver billigere, mens fossile brændsler pålægges yderligere afgifter, så stiger det forretningsmæssige potentiale for, og dermed udbredelsen af vedvarende energi.

Investeringer i både kul, gas og olie vil i stigende grad være usikre. Opfattelsen af en øget risiko for en "carbon boble" og "stranded Assets" breder sig i hele verden, og eksempelvis har Bank of Englands guvernør, Mark Carney, i september 2015 advaret om at "*investors face potentially huge risks from assets of literally unburnable fossil fuels*" [9]. James Rutherford, og investeringsansvarlig i Hermes (som arbejder med investment management for bl.a. MP Pension), udtalte for ligeledes: "*If you are a coal miner, you're just not a business we would invest in today, because it's not a good business. The business model is being completely marginalized – I don't see the investment case*" [10]. Fremtidsudsigterne er ligeledes usikre for oliebranchen, hvilket Danske Banks chefstrategs udsagn om olieindustrien bestyrker: "*Det er en industri, der ligger og venter på, at der ikke er brug for den længere. Fremtidens indtjening ligger i de grønne teknologier*" [11].

At investeringer i fossil energi i stigende omfang er forbundet med risiko er blevet klart efter det seneste kraftige olieprisfald, og de afledte fald i aktiekursen for hele fossilbranchen. En række uafhængige analyser har således vist, at en fossilfri-aktieportefølje har givet et langt bedre afkast end en fossilholdig aktieportefølje [12, 13].

At investeringer i fossil energi for alvor er forbundet med høj risiko er altså blevet åbenlys. Tiden hvor investeringer i fossil energi var en sikker investering med gode afkast er ovre. Og de mange udmeldinger om en branche under pres er i stigende grad ved at overbevise investorer om, at tiden er kommet til at flytte pengene væk fra risikable investeringer i kul, olie og gas og over til mindre risikable energiprojekter, som ikke ødelægger planetens klima.

3) Den politiske signalværdi ved at agere ansvarligt

Den i december 2015 indgåede politiske og juridisk bindende klimaaftale i Paris (Paris-aftalen) er en tydelig tilkendegivelse af, at verdens politikere nu har givet hinanden endegyldigt håndslag på, at samtlige lande i verden, rige som fattige, skal bidrage til at holde den globale opvarmning på maksimalt 2 grader, og gerne så tæt på 1,5 grader som muligt.

Pensionskasserne bør støtte op om dette mål ved at flytte investeringer væk fra fossil energi, og hvis ikke de store virksomheder indenfor kul-, gas- og olie helt frivilligt ønsket at lade sig transformere fra fossilt baserede virksomheder til energiselskaber, som leverer CO₂-neutral energi, men i stedet fortsætter med at investere i ny efterforskning og udvinding af

kul, olie og gas – så bør pensionselskaberne melde STOP.

At MP Pension fastholder investeringer i selskaber som Exxon Mobil, som er under retslig anklage i USA for at have løjet om klimaforandring er stærkt problematisk. Overfor offentligheden og overfor investorer underspillede Exxons ledelse bevidst – og måske ulovligt - betydningen af global opvarmning og klimaforandringer. Exxon har også helt konsekvent modarbejdet ethvert forslag fra sine aktionærer om at tage miljøsyn i sin forretningsmodel [14, 15]. Samtidig har Exxon været en af de mest trofaste økonomiske støtter af en række klimaskeptiske tænketanke, lobbygrupper og forskere [16].

Imidlertid har MP Pension fortsat investeringer i selskaber som Exxon, som aktivt har støttet forskning og kommunikation der sår tvivl om omfanget af og årsagerne til klimaforandringerne. Selskaber som fortsat bruger penge på at finde flere fossile reserver selvom langt hovedparten af de eksisterende reserver ikke kan udnyttes som nævnt ovenfor.

Og hvad der er værre endnu, så søger selskaber som Exxon fortsat at begrænse politiske tiltag til grøn omstilling. Dette understregedes i en rapport fra oktober 2016 kaldet "The Climate Accountability Scorecard" [16]. Rapporten er baseret på undersøgelser af otte store fossilselskaber over perioden januar 2015 til maj 2016, herunder Exxon Mobil, Chevron, BP og Shell – selskaber som MP Pension har investeringer i. Undersøgelsen vurderede blandt andet selskaberne ud fra deres udmeldinger om klimavidenskaben, deres tilknytning til lobbygrupper som spreder misinformation om klimavidenskab og/eller forsøger at blokere for klimaindsatsen, samt omkring offentliggørelse af egne CO₂-udledninger og planer for at reducere dem. Rapportens konklusion var nedslående. Exxon og Chevron fik fx prædikatet "ekstremt ringe og uansvarligt" for deres ringe eller direkte misvisende formidling af klimaforandringernes katastrofale følger for kloden og for dets fortsatte støtte til lobbyisme mod konkrete klimapolitiske tiltag.

Det er heldigvis ikke alle investorer som lader stå til. Den svenske 7. nationale pensionsfond (AP7) har nyligt meldt ud, at den agter at droppe sine investeringer i selskaber som Exxon Mobil og Gazprom. AP7 begrundede deres eksklusion med, at disse selskabers forretningsmodel er ude af trit med Paris-aftalens målsætninger, og at selskaberne aktivt modarbejder klima-aftalen fra Paris (COP21), fx ved lobbyisme [17].

Ligeledes vedtog det Irske parlament for nyligt, og som det første land i verden, en lov der skal sikre en udfasning af investeringer i kul-, olie- og gasselskaber fra landets såkaldte "Strategic Investment Fund", en statslig fond som forvalter 6 milliarder euro. Forslagsstilleren, den uafhængige kandidat, Thomas Pringle kommenterede beslutningen således: "Beslutningen er et tydeligt signal til disse globale selskaber om, at deres stadige manipulation af klimaforskning, benægtelse af eksistensen af klimaforandringer og deres kontroversielle

lobbyvirksomhed nu ikke længere tolereres af politikere over hele verden". [18].

MP Pension bør altså afhænde investeringer i selskaber som Exxon fordi vi ellers yder sådanne selskaber finansiell likviditet og politisk og social legitimitet. Hvis vi har penge i fossilselskaber hvis forretningsmodel ikke til fulde understøtter Paris aftalen, så vanskeliggør vi en effektiv politisk regulering, da vore politikere vil tøve med at regulere industrier hvis økonomiske trivsel er vigtig for investerede pensionsmidler.

En pensionskasse kan ikke frasige sig en politisk rolle. Penge er magt og pensionskasser har mange penge, og derfor har pensionskasser også et ansvar. Pensionskasser har også et ansvar for at sikre at dens investeringer ikke kompromitterer den verden som medlemmerne skal leve i mens de nyder godt af deres pensionsopsparing. Dette ansvar skal ledsage hensynet til at sikre et afkast i en snæver finansiell forstand.

Pensionskasser skal derfor også tage hensyn til at videregive en verden til sine medlemmer, deres børn og børnebørn, hvor der er social stabilitet og hvor livsbetingelserne ikke er blevet forringet væsentligt.

4) Hensynet til MP Pensions omdømme

Antallet af institutioner der aktivt har ekskluderet investeringer i kul, olie og gas er i hastig vækst, og den seneste opgørelse viser at disse knap 700 institutioner forvalter en samlet værdi på over 5.000 milliarder dollar [19]. Det vil derfor svække MP Pensions omdømme og anseelse, hvis MP Pension ikke også trækker sine investeringer fra fossilselskaber hvis forretningsmodel inden udgangen af 2018 ikke er forenelig med den indgåede klimaafnåte fra Paris.

Eksempler på andre statslige og private institutioner som har reduceret eller helt trukket sine investeringer inkluderer blandt andre: Den Europæiske Investeringsbank (EIB), Verdensbanken, de norske pensionselskaber Storebrand og KLP, den hollandske storbank Rabobank, det Australiske pensionselskab LGS, Rockefeller Foundation, den statsligt kontrollerede Svenske AP Fond 2, den nordiske storbank Nordea, Danske pensionselskaber PKA, PFA, Oslo Kommune, Københavns Kommune, Københavns Universitet, Church of England, storbankerne Citigroup, Credit Agricole og Bank of America, Københavns Kommune, den Californiske pensionskasse Calstrs.

Mest bemærkelsesværdigt har Norges Oliefond frasolgt en række kulselskaber samt selskaber aktive i olieudvinding fra tjæresand. Et stigende antal investorer advarer således mod investeringer i fossil energi [20, 21]. Et stigende antal investorer har desuden taget beslutning om eksplicit at indrette deres investeringer efter 2-graders målsætningen, således Britiske Environment Agency pension fund [22] og den australske Commonwealth Bank [23].

Et aktivt fravalg af kul, olie og gas i MP Pensions portefølje er et

signal om at vi – almindelige mennesker – vælger en fremtid uden dramatiske klimaforandringer og de potentielt enorme ødelæggelser, omkostninger og politisk ustabilitet de kan medføre. Det er et signal om at vi er parat til at yde vores for at sikre en fælles tryk fremtid for vore børn og børnebørn.

Ifølge en WWF-rapport fra 2014 så var MP Pensions investeringer i de største olie- og gasselskaber så store, at de potentielle CO₂-udledninger herfra var 241 ton pr medlem, hvilket iøvrigt er langt over gennemsnittet for de øvrige store danske pensionskasser på 42 ton **[24]**.

Med disse endnu ganske store investeringer i fossil energi, så udsætter MP Pension sig ikke alene for en enormt stor økonomisk risiko. Det bibringer også pensionskassen et så dårligt renommé at det vil føre til utilfredse pensionskunder, og i takt med at den øvrige danske pensionsbranche i stigende grad flytter investeringer væk fra risikable fossil-investeringer, så vil MP Pensions rygte forværres **[25]**. At fortsætte status quo står i stor kontrast til den globale klimaafnede i Paris og med Danmarks officielle målsætning om at blive uafhængig af fossile brændsler i 2050, en målsætning som er helt afhængig af, at vores fælles investeringer også understøtter den grønne omstilling. Ligeledes har FNs generaldirektør Ban Ki-Moon klart opfordret pensionskasser til at reducere investeringer i fossile brændsler og øge de grønne investeringer.

Når MP Pension fortsat har hele 1,27 milliarder kr. investeret i aktier blandt 40 af verdens største kul, olie og gasselskaber, så gør vi (pensionsmedlemmerne) os også ansvarlige i at fremme anvendelsen af fossil energi, og dermed til forøgelsen af den globale opvarmning. Det fremsatte forslag omhandler konkret dialog med – og potentielt frasalg af – investeringer i omkring 40 fossil-selskaber, svarende til cirka 3,6 % af MP Pensions samlede aktieinvesteringer på 35,5 mia. DKK eller cirka 1,4 % af MP Pensions samlede formue på 89 mia. DKK.

Derfor mener vi, at fastholdelse af investeringer i kul-, olie- og gas-virksomheder udgør en stor og unødigt risiko for vores pensionsudbetaling, ligesom det er uførenligt med et ønske om at vores pensionsopsparing skal sikre en tryk fremtid for os og for vores medmennesker, børn og børnebørn. Vi opfordrer derfor MP Pensions bestyrelse til at revurdere investeringspolitikken, så vi medlemmer kan se vores børn og børnebørn i øjnene og sige, at vi ikke aktivt med vores pensionspenge bidrog til fremtidige klimakatastrofer.

Forslag, henstillinger eller drøftelser med tilsvarende klimafokus fremsættes og/eller drøftes i foråret 2017 også på generalforsamlingen i følgende pensionskasser: Pensionskassen for Jordbrugsakademikere og Dyrlæger (PJD), Arkitekternes Pensionskasse (AP), Juristernes og Økonomernes Pensionskasse (JØP), Danske Civil- og Akademiingeniørers Pensionskasse (DIP), TopDanmark, Ingeniørsammenslutningens Pensionskasse (ISP), Lægernes Pensionskasse (LPK) og i AP Pension.

Liste over MP Pensions investeringer i verdens 100 største børsnoterede kulselskaber og 100 største børsnoterede olie/gas-selskaber:

	Selskab	Markedsværdi	Kul eller olie/gas
1	ROYAL DUTCH SHELL PLC-A SHS	189.739.821	Olie/gas
2	AP MOELLER-MAERSK A/S-A	140.996.502	Olie/gas
3	AP MOELLER-MAERSK A/S-B	128.143.014	Olie/gas
4	ROYAL DUTCH SHELL PLC-B SHS	82.481.536	Olie/gas
5	LUKOIL Oil Company PJSC (ADR) GB	61.163.050	Olie/gas
6	OCCIDENTAL PETROLEUM CORP	58.566.488	Olie/gas
7	BP PLC	52.692.543	Olie/gas
8	EXXON MOBIL CORP	45.515.374	Olie/gas
9	TOTAL SA	43.407.542	Olie/gas
10	BASF SE	43.145.099	Olie/gas
11	CHEVRON CORP	38.801.223	Olie/gas
12	mitsubishi corp	37.846.630	Kul
13	Petrochina Company Ltd	32.711.673	Olie/gas
14	Vale SA (ADR)	31.284.583	Kul
15	SUNCOR ENERGY INC	30.129.594	Olie/gas
16	MARATHON PETROLEUM CORP	29.035.031	Olie/gas
17	ENI SPA	24.625.427	Olie/gas
18	CANADIAN NATURAL RESOURCES	24.100.319	Olie/gas
19	MITSUI & CO LTD	23.468.254	Kul
20	ITOCHU CORP	22.738.670	Kul
21	BHP Billiton Plc (ZA)	20.043.012	Olie/gas
22	ANGLO AMERICAN PLC	18.623.410	Kul
23	BHP BILLITON PLC	11.412.641	Kul
24	RIO TINTO PLC	10.043.798	Kul
25	MARUBENI CORP	9.121.166	Kul
26	INPEX CORP	9.087.583	Olie/gas
27	RWE AG	8.365.847	Kul
28	JX HOLDINGS INC	8.208.147	Olie/gas
29	PDC ENERGY INC	8.161.337	Olie/gas
30	CESC LTD	4.945.145	Kul
31	ALLETE INC	4.112.640	Kul
32	SINOPEC KANTONS HOLDINGS	4.091.068	Olie/gas
33	STATOIL ASA	3.383.322	Olie/gas
34	ARCELORMITTAL	3.300.960	Kul
35	BHP BILLITON LIMITED	2.792.182	Kul
36	JAMES RIVER GROUP HOLDINGS L	2.212.684	Kul
37	EOG Resources	1.814.750	Olie/gas
38	IDEMITSU KOSAN CO LTD	1.792.266	Kul
39	SANTOS LTD	924.849	Olie/gas
40	Vale SA Pref A (ADR)	161.230	Kul
	TOTALT	1.273.190.410	

Kilde: MP Pension, 30. November 2016

Referencer:

[1] Fossil Free Indexes: The Carbon Underground 2016

<http://fossilfreeindexes.com/research/the-carbon-underground/>

[2] IIGCC: Investor Expectations: Oil and Gas Company Strategy. Supporting investor engagement on carbon asset risk.

http://www.iigcc.org/files/publication-files/2014_Investor_Expectations_Oil_and_Gas_Company_Strategy.pdf

[3] Klima-resolution til fremsættelse på Exxon generalforsamling I 2017

<http://www.asyousow.org/wp-content/uploads/2016/12/Exxon-Low-Carbon-2017.pdf>

[4] Carbon Tracker: Carbon supply cost curves: Evaluating financial risk of oil capital expenditures

<http://www.carbontracker.org/wp-content/uploads/2014/09/CTI-Oil-Report-Oil-May-2014-13-05.pdf>

[5] Health and environment ministers pledge climate actions to reduce 12.6 million environment-related deaths

<http://www.who.int/globalchange/mediacentre/news/ministers-pledge-climate-actions/en/>

[6] Exxon Mobil dismisses climate change risks to future growth

<http://www.rtcc.org/2014/04/01/exxon-mobil-dismisses-climate-change-risks-to-future-growth/>

[7] Carbon Tracker: Investors challenge fossil fuel companies.

<http://www.carbontracker.org/news/investors-challenge-fossil-fuel-companies/>

[8] The Sky's Limit: Why the Paris Climate Goals Require a Managed Decline of Fossil Fuel Production

<http://priceofoil.org/2016/09/22/the-sky-limit-report/>

[9] Mark Carney warns investors face 'huge' climate change losses

<http://www.ft.com/intl/cms/s/0/622de3da-66e6-11e5-97d0-1456a776a4f5.html#axzz3vyzTt5W9>

[10] HERMES Investment Management: "Turning down the heat – our approach to managing carbon risk in investment portfolios. December 2015.

<https://www.hermes-investment.com/wp-content/uploads/2015/12/Hermes-Corporate-Turning-Down-the-Heat-011215.pdf>

- [11] **Grønne aktier udkonkurrerer kul og olie**
<http://borsen.dk/nyheder/avisen/artikel/11/129349/artikel.html>
- [12] **Thoughts on the 2014 Performance of the FFIUS**
<http://fossilfreeindexes.com/2015/01/20/thoughts-2014-performance-ffius/>
- [13] **Divestment outperforms conventional portfolios for the past 5 years**
<https://www.businessspectator.com.au/article/2015/2/16/energy-markets/divestment-outperforms-conventional-portfolios-past-5-years>
- [14] **As Exxon Faces Investigation, Investors Renew Pressure for Stronger Climate Stance**
<http://insideclimatenews.org/news/12012016/exxon-mobil-under-investigation-climate-change-science-shareholder-resolutions-investors>
- [15] **Exxon Mobil Fraud Inquiry Said to Focus More on Future Than Past**
https://www.nytimes.com/2016/08/20/science/exxon-mobil-fraud-inquiry-said-to-focus-more-on-future-than-past.html?_r=0
- [16] **The Climate Accountability Scorecard**
<http://www.ucsusa.org/global-warming/fight-misinformation/climate-accountability-scorecard-ranking-major-fossil-fuel-companies>
- [17] **AP7 may blacklist six energy companies on climate change grounds**
<https://www.ipe.com/news/esg/ap7-may-blacklist-six-energy-companies-on-climate-change-grounds/10016796.article>
- [18] **Parliament backs ban on investing public money in fossil fuels**
<http://www.independent.ie/breaking-news/irish-news/parliament-backs-ban-on-investing-public-money-in-fossil-fuels-35400879.html>
- [19] **Fossil fuel divestment funds double to \$5tn in a year**
<https://www.theguardian.com/environment/2016/dec/12/fossil-fuel-divestment-funds-double-5tn-in-a-year>
- [20] **Finansfolk advarer mod investeringer i kul og olie**
<http://politiken.dk/oekonomi/ressourceoekonomi/ECE2510561/finansfolk-advarer-mod-investeringer-i-kul-og-olie/>
- [21] **What Are The Financial Risks Of Climate Change?**
<http://www.ibtimes.com/what-are-financial-risks-climate-change-1833160>
- [22] **UK Environment Agency divests in landmark move to help meet 2C limit**

	<p>http://www.theguardian.com/environment/2015/oct/19/uk-environment-agency-divests-landmark-move-help-meet-2c-limit</p> <p>[23] Commonwealth bank to reveal 2 degree globalwarming plans http://www.afr.com/business/mining/commonwealth-bank-to-reveal-2-degree-global-warming-plans-20151104-gkqtmj</p> <p>[24] WWF analyse af Unipensions aktieværditab iblandt 15 højrisiko olie/gas-selskaber i perioden 30.09.2015 – 15.01.2016 https://bytebucket.org/runevision/ansvarligfremtid/raw/e1c95e1ab5ca54c7f5f082df52f1479e6237c1a4/Source/AnsvarligFremtid/Files/2015-02-14-DanskePensionsopsparinger.pdf?token=421932dbca66eb504327c02f3c8723006b692e64 (slide 13)</p> <p>[25] Axa IM warns that companies linked to fossil fuels risk their reputations http://www.theguardian.com/environment/2015/jan/15/axa-warns-companies-linked-fossil-fuel-risk-reputations</p>
<p>Resume til brug for planche på generalforsamlingen</p> <p>Maks 400 tegn incl. mellemrum. Vil fremgå af planche, mens du motiverer forslaget på generalforsamlingen.</p>	<p><i>"Mon ikke magistrene på deres næste generalforsamling og mange andre med dem må erkende at afkastet i olieøkonomien ikke er, hvad det har været"</i> Connie Hedegaard, Feb 2015</p> <p><i>"Det er en industri, der ligger og venter på, at der ikke er brug for den længere. Fremtidens indtjening ligger i de grønne teknologier"</i> Danske Banks chefstrateg om olieindustrien, Børsen 17. Dec 2015</p>